

Doktorat *honoris causa* dla Profesora Jasiorowskiego

Na wniosek Dziekana i Rady Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt, Senat Akademii Rolniczej we Wrocławiu na posiedzeniu w dniu 17 maja 2002 r. podjął uchwałę o nadaniu tytułu doktora honoris causa Akademii Rolniczej we Wrocławiu prof. zw. dr. hab. dr. h.c. multi Henrykowi Antoniemu Jasiorowskiemu

Poniżej zamieszczamy tekst wystąpienia Profesora podczas uroczystości nadania doktoratu honoris causa w Auli Leopoldyńskiej 6 lipca br.

Przede wszystkim pragnę z tego miejsca serdecznie podziękować Rektorowi i Senatowi Akademii Rolniczej we Wrocławiu za podjęcie decyzji o najwyższym uhonorowaniu mnie, tj. przyznaniu mi tytułu doktora *honoris causa*. Dziękuję Dziekanowi i Radzie Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt Akademii Rolniczej we Wrocławiu za wysunięcie mojej kandydatury do tego tytułu.

Dla pracownika naukowego jest to wyróżnienie szczególne i chyba każdy w mojej sytuacji zastanawiałby się, czy na taki honor zasłużył. Oczywiście takie refleksje nachodziły i mnie, gdy otrzymałem wiadomość o decyzji Senatu tej Uczelni. Kiedy jednak dziś na tej sali widzę tyle uśmiechniętych twarzy, kiedy widzę, że cieszą się z tego wyróżnienia nie tylko moi bliscy oraz moi przyjaciele, ale także ci którzy stykali się ze mną w działalności naukowej i w życiu zawodowym, to wątpliwości, o których wspominałem, odkładam na bok i postanawiam cieszyć się razem z nimi. Dla każdego, jak sądzę, wyróżnienie takie jest powodem głębokiego wzruszenia, okazją nie tylko do zadumy nad tym co osiągnął w swojej działalności naukowej i zawodowej, ale także do próby oceny: co z tej działalności pozostało, co miało jakiś wpływ na bieg rzeczy, których działalność ta dotyczyła i co z tego pozostanie w przyszłości.

My, nauczyciele akademicki, mamy w tym zakresie ułatwioną sytuację, możemy bowiem przywołać zastępy naszych uczniów – studentów i doktorantów. Możemy pokazać ich kariery naukowe i zawodowe, podać spośród nich nazwiska obecnych już profesorów (a nawet członków Polskiej Akademii Nauk), dyrektorów departamentu, znaczących biznesmenów czy nawet ministrów, którzy są naszymi wychowankami. To jest ogromnie ważna, może nawet najważniejsza, legitymacja owoców naszej działalności.

Jest rzeczą naturalną, że wyrażając dumę z ludzi, których pomogliśmy wypromować, obserwujemy pilnie co dzieje się na polskich uczelniach rolniczych, jak się rozwijają i jak służą nauce i studentom. Trzeba przyznać obiektywnie, że wiele korzystnych zmian zachodzi na naszych uczelniach rolniczych. Mimo odczuwalnych niedoborów finansowych rośnie liczba studentów, powstają nowe kierunki studiów, szereg uczelni rozbudowuje się, tworzone są nowoczesne laboratoria i poprawia się wyposażenie w aparaturę badawczą. Jednak przyszłość polskich uczelni rolniczych, które

sluszenie wychodzą szeroko poza opłotki wydziałów ściśle rolniczych i pokrewnych stając się uniwersytetami o wielu kierunkach nauczania, będzie zależała nie tyle od zmian w nazewnictwie wydziałów, katedr czy kierunków studiów (co czasem u nas starszych budzi sprzeciw) i nie od wzrostu np. liczby studentów, ale od poziomu nauczania i atrakcyjności prowadzonych badań. To zaś wymaga przyjęcia za najwyższy priorytet sprawy kształcenia młodej kadry naukowej. Po nas muszą przychodzić lepsi. Postęp nauki wymaga jednak, aby prowadzić nabór młodych talentów wykraczając szeroko poza absolwentów naszych uczelni rolniczych. Dydaktyka i wychowanie to jednak tylko część naszej działalności. Reszta to praca naukowa i upowszechnianie wiedzy. Jak wszyscy wiemy, w rolnictwie i produkcji zwierzęcej, właśnie dzięki osiągnięciom nauki, dokonana się w czasie ostatniego półwiecza istna rewolucja technologiczna, która spowodowała ogromny wzrost wydajności, tak roślin uprawnych jak i zwierząt. Niestety, o-

siągnięcia tej rewolucji zostały wykorzystane głównie w krajach wysoko rozwiniętych, wywołując tam nadprodukcję żywności ze wszystkimi jej negatywnymi skutkami, szczególnie dla producentów, ale także dla nauk rolniczych, bowiem dla większości rządów w tych krajach nauki rolnicze straciły na atrakcyjności, co odbija się na wysokości przyznawanych środków.

Wspomniana rewolucja technologiczna w rolnictwie nie zmniejszyła też dystansu między bogatą i sytą północą, a biednym i głodnym południem. Wszystko wskazuje na to, że stało się nawet odwrotnie i, że dystans ten będzie w przyszłości dalej się powiększał. Świadczyć o tym może, między innymi fakt, że w ważnych badaniach rolniczych, które mogą rzutować na przyszłe technologie, coraz większą rolę odgrywają programy badawcze wielkich koncernów multinarodowych, zostaje ograniczony przepływ informacji, patentuje się wszystkie wyniki badań, które mogłyby przynieść zysk – nawet żywe organizmy. Wszystko wskazuje na to, że kraje mniej rozwinięte będą przez długi czas płacić myto za dokonany postęp w nauce i technologiach produkcji krajom, które ten postęp głównie wyprodukowały, to jest krajom wysoko rozwiniętym, do których Polska niestety nie należy.

Jest rzeczą zastanawiającą, że mimo tak ogromnego postępu, kondycja sektora rolnego w tak zwanym rozwiniętym świecie, mierzona dochodowością zatrudnionych, ich bezpieczeństwem zawodowym oraz zdolnością do akumulacji, nie tylko nie rośnie ale wręcz relatywnie maleje (w odniesieniu do innych gałęzi gospodarki). To nie przypadek, że Unia Europejska nie tylko wyłączyła z zasad wolnego rynku rolnictwo, ale zdecydowała się na wysokie dopłaty do jego produkcji. Ostatnio Stany Zjednoczone AP, które dotąd krytykowały rolniczy interwencjonizm Unii, zdecydowały się na przeznaczenie bardzo wysokich dotacji dla wsparcia swoich farmerów. Dzieje się tak ze względu na naturalną, słabą kondycję i pozycję rolnictwa w stosunku do innych gałęzi gospodarki. Ponadto te inne gałęzie gospodarki mogą się rozwijać i mogą powstawać społeczeństwa konsumpcyjne, w dużym stopniu dzięki taniej żywności.

Politykę taniej żywności prowadzą w zasadzie wszystkie kraje na świecie, co ma jednak różnorakie konsekwencje. Dla rolników

oznacza to stały względny spadek dochodów. Kto powątpiewa w takie twierdzenie niech porówna np. dochody farmera ze 100-hektarowego gospodarstwa z dochodami wykwalifikowanego robotnika w mieście dawniej i obecnie. Do tego proszę dodać zjawisko ogromnego zadłużenia farmerów, które kumuluje się w strefie intensywnego rolnictwa (np. na Zachodzie Europy). Powiększenie gospodarstwa wymaga nie tylko angażowania coraz większego kapitału, ale także coraz większego wysiłku fizycznego rolnika. Praca najemna staje się luksusem, na który nawet rolników gospodarujących na dużych obszarach już nie stać, a obsługa kredytów bankowych pochłania gros zysków.

Czyżby zatem postęp w produkcji rolniczej przynosił korzyści głównie konsumentom? Bez względu na odpowiedź na to pytanie uważam, że pracownicy nauki i cały świat intelektualny pracujący dla rolnictwa powinien patrzeć szeroko na skutki swej działalności. Losy sektora, dla którego pracuje, nie mogą mu być obojętne. Innymi słowy środowisko to musi, w większym niż dotąd stopniu, czuć się odpowiedzialne za społeczne i gospodarcze skutki prowadzonej względem rolnictwa i wsi polityki w kraju, bo od niej zależy w dużym stopniu kto odnosi korzyści z wypracowanego przez naukę postępu. Dziś taka konieczność jest większa niż kiedykolwiek!

Weźmy jako przykład zachodzące procesy globalizacji. Gdyby jej podstawową zasadę – wolnego przepływu dóbr i środków produkcji – zastosować w pełni do rolnictwa, to nie tylko nasze, ale całe rolnictwo europejskie musiałoby „zwinąć żagle”. Co z rosnącą siłą multinationów, które dławiąc często konkurencję opanowują w pełni sferę wytwarzania środków produkcji dla rolnictwa oraz sferę obrotu i przetwórstwa? Co z rozszerzaniem

gwałtownie przez te koncerty nakładczym systemem produkcji, kiedy to rolnik w zasadzie przestaje być właścicielem środków produkcji i wytwarzanych towarów, a staje się kontraktowaną siłą roboczą? Co wreszcie ze sprawą traktowania naszego rolnictwa i rolników po wstąpieniu do Unii?

Wszyscy, jestem przekonany, zdajemy sobie sprawę z ogromnych, wielostronnych korzyści i szans jakie stwarza perspektywa przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Więcej! Wszyscy, lub prawie wszyscy, wiemy, że dla Polski nie ma innej drogi jak droga do Unii. Czy jednak powinniśmy się godzić, żeby na tym ołtarzu złożyć żywotne interesy jednej trzeciej społeczeństwa, bo tyle stanowi społeczność rolników? Czy bez naszego udziału niebezpieczeństwo takie nie będzie większe? Sądzę, że są to zbyt żywotne – dla naszego zawodu, dla społeczności rolniczej, a jestem przekonany, że też dla całego narodu – zagadnienia, aby intelektualne zaplecze rolnictwa mogło pozwolić sobie na stanie na uboczu.

I tym apelem o większe zaangażowanie naszego środowiska w społeczne sprawy polskiej wsi i rolnictwa, które niedawno płaciło najwyższą cenę za budowę socjalizmu i industrializacji kraju, a dziś płaci najwięcej za budowę kapitalizmu, chciałbym zakończyć moje wystąpienie. Jeszcze raz dziękuję Panu Rektorowi, Senatowi, Panu Dziekanowi i Radzie Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt oraz całej społeczności akademickiej Akademii Rolniczej we Wrocławiu za to ogromne wyróżnienie, które mnie dziś spotkało. Od dziś Akademia Rolnicza we Wrocławiu będzie także moją *Alma Mater*. Dziękuję z całego serca!

Henryk Jasiński

Spis treści „Przeglądu Hodowlanego” – rocznik 2002

Adamski M., Chladek G., Kućera J.: Mleko optymalnym źródłem wapnia; s. 14, nr 1

Baranowski A., Richter W.: Występowanie mikotoksyn w kiszonkach; s. 21, nr 4

Baranowski A., Richter W.: Wpływ wybranych mikotoksyn na zdrowie i produktywność trzody chlewnej; s. 25, nr 5

Baranowski A., Richter W.: Możliwości detoksykacji mikotoksyn w paszach; s. 20, nr 2

Baranowski A., Richter W.: Dopuszczalna zawartość mikotoksyn w paszach; s. 25, nr 7

Białek J., Kupczyk A.: Wybrane zagadnienia z jakości i produkcji mleka surowego w Polsce; s. 8, nr 2

Białek J., Kupczyk A.: Otoczenie prawne rynku mleka – kwoty mleczne oraz system identyfikacji i rejestracji zwierząt; s. 13, nr 5

Binerowska B., Grzesiak W.: Modele regresyjne w przewidywaniu wydajności mleka krów; s. 1, nr 5

Bodarski R., Krzywiecki S., Preś J.: Zagrożenie mikotoksynami grzybów polowych w żywieniu zwierząt; s. 22, nr 11

Cegła M., Pietraszek J., Karetta W.: Inseminacja owiec górskich w nowych warunkach technologicznych. Cz. II. Inseminacja domaciczna nasieniem mrożonym w rujach synchronizowanych; s. 22, nr 8

Cieśla A.: Hipoterapia zagościła na dobre...; s. 24, nr 4

Dankowski A., Kruczkowska A.: Owce i kozy w ogrodach zoologicznych w Polsce; s. 28, nr 2

Dankowski A., Obermiller M., Włodarczyk M.: Chów owiec w prywatnym gospodarstwie na Kujawach; s. 24, nr 9

Drożdż A., Góra-Drożdż E.: Znaczenie chowu zwierząt przeżuwiających dla zrównoważonego rozwoju regionów górskich; s. 1, nr 4

Dymarski I., Jażdżewski J., Dorynek Z.: Praktyczne wykorzystanie biotechniki rozrodu w doskonaleniu bydła mlecznego; s. 6, nr 1

Falkowski J.: Niektóre badania nad zastosowaniem metody wyboru pasz w żywieniu świń; s. 17, nr 2

Gacek L.: Produkcja ekologicznego nawozu biodynamicznego (humusu) z odchodów króliczych; s. 21, nr 1

Gacek L.A.: Hodowla królików. Cz. I. Wiadomości ogólne, rasy królików; s. 23, nr 2; Cz. II. Żywienie, rozród i choroby królików; s. 28, nr 3; Cz. III. Produkcja żywca króliczego; s. 26, nr 4

Gacek L.A.: Test empatyczny – nowy test behawioralny dla lisów polarnych; s. 4, nr 5

Gedymin M., Cholewa R.: Wpływ stopnia rozdrobienia komponentów karmy na efekty produkcyjne nutrii; s. 29, nr 9

Golonka M., Jaworski Z.: Reintrodukcja koni Przewalskiego; s. 19, nr 1

Gruszecki T., Lipecka C.: Ocena realizacji krajowego programu poprawy plenności owiec i zamierzenia na przyszłość; s. 10, nr 6

Grzybowski G.: Genetyczna wada CVM (zespół zniekształceń kręgosłupa) nowym wyzwaniem w krajowej i światowej hodowli bydła mlecznego; s. 10, nr 10

Horbańczuk J.O.: Wykorzystanie jaków jako zwierząt produkcyjnych w Nepalu; s. 24, nr 1

Januszewska A., Kruczyńska H.: Analiza żywienia kłaczy pełnej krwi angielskiej ze szczególnym uwzględnieniem składników mineralnych i witamin; s. 21, nr 9

Jarczyk A., Nogaj J., Rogiewicz A.: Niektóre zależności pomiędzy cechami rozplodowymi a wynikami oceny przyżyciowej loch; s. 6, nr 6

Jarczyk A., Karpiesiuk K., Woźniak M., Winiarski Z.: Wyniki odchowu warchlaków i tuczników oraz wyniki reżymu mieszańców ras polskich na tle hybrydów po knurach PIC; s. 1, nr 10

Jasiński H.: Wstąpienie do Unii Europejskiej szansą dla polskiej hodowli bydła? s. 13, nr 11

Jaśkiewicz B.: Pšeniznyto – zboże paszowe; s. 18, nr 6

Jeliński M.: Nieco z historii dowodu tożsamości konia i o potrzebie wprowadzania paszportu konia w Polsce; s. 29, nr 5

Jodkowska E.: Wskazania przed rozpoczęciem budowy ośrodka hippicznego; s. 28, nr 7

Kalinowska B., Kłoczek C.: Hierarchia stadna u świń; s. 14, nr 7

Kałuża H.: Potencjał produkcyjny polskiego rolnictwa w warunkach jednoczącej się Europy; s. 6, nr 5

Kamieniak J., Sapuła M., Budzyński M., Budzyńska M., Brejta M.: Aktywność behawioralna koni huculskich w warunkach wolnego wypasu; s. 27, nr 5

Karetta W., Cegła M., Kmak W.: Inseminacja owiec górskich w nowych warunkach technologicznych. Cz. I. Przegląd wybranych metod kierowania rozrodem; s. 17, nr 7

Komorowska D.: Sytuacja ekonomiczna w produkcji żywca wieprzowego w Polsce; s. 17, nr 9

Koralewska E.: Badania mleka wykonywane w laboratoriach Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt oraz ich wykorzystanie; s. 12, nr 9

- Kosieradzka I., Sawosz E.:** Ocena bezpieczeństwa stosowania roślin transgenicznych w żywieniu ludzi i zwierząt; s. 1, **nr 1**
- Koter T., Łukaszewicz M.:** Odziedziczalność cech mierzonych po treningu 100-dniowym ogierów półkrwi; s. 3, **nr 10**
- Kotowski K.:** Infekcyjne przyczyny zaburzeń w rozrodzie świń; s. 20, **nr 3**
- Kotowski K.:** Ronienia u bydła na tle listeriozy i leptospirozy; s. 15, **nr 11**
- Kotowski K., Kotowski B.:** Aerosole w profilaktyce i terapii zwierząt; s. 26, **nr 7**
- Krasowicz S., Nieściór E.:** Intensywność organizacji produkcji rolnej w Polsce; s. 15, **nr 10**
- Ksobiak S.:** Hodowla świń w Holandii; s. 11, **nr 4**
- Lach J., Sulgostowska T.:** Wąglik jako broń biologiczna – wybrane aspekty etiologiczne, epidemiologiczne i militarne; s. 5, **nr 8**
- Lechowska J., Mroczek J.R.:** Wpływ sezonu urodzenia na długość okresu międzymiotu u loch zarodowych rasy p.b.z. i w.b.p.; s. 10, **nr 4**
- Lewczuk D., Łukaszewicz M.:** „Interstallion” – międzynarodowa ocena wartości hodowlanej koni; s. 20, **nr 10**
- Lorek M.O., Gugolek A., Hartman A.:** Pasze suche pełnoskładnikowe w żywieniu mięsożernych zwierząt futerkowych; s. 30, **nr 4**
- Mroczek J.R., Lechowska J.:** Wartość użytkowa loszek i knurów hodowlanych rasy wielkiej białej polskiej ocenianych na terenie województwa podkarpackiego; s. 20, **nr 2**
- Mroczek J.R.:** Produkcyjno-zdrowotne aspekty stosowania witaminy E w żywieniu i profilaktyce zwierząt gospodarskich; s. 22, **nr 10**
- Mroczek J.R., Mielech G., Molenda P., Ruda M.:** Charakterystyka stada krów rasy piemontese oraz krów z udziałem genów tej rasy użytkowanych w gospodarstwie rolnym w Besku; s. 12, **nr 12**
- Mroczkowski S.:** Produkcja zwierzęca w świetle ustawy o rolnictwie ekologicznym; s. 1, **nr 2**
- Mroczkowski S.:** Kwotowanie produkcji mleka krowiego; s. 1, **nr 3**
- Mroczkowski S.:** Zintegrowany System Zarządzania i Kontroli (IACS); s. 9, **nr 9**
- Mroczkowski S.:** Identyfikacja i rejestracja bydła; s. 13, **nr 10**
- Mroczkowski S.:** Nowe prawo paszowe; s. 27, **nr 11**
- Niżnikowski R.:** Charakterystyka wybranych cech użytkowych owiec rasy wrzosówka; s. 16, **nr 4**
- Niżnikowski R., Borys B., Wójtowski J., Gruszecki T.M.:** Doskonalenie użyteczności mięsnej owiec krajowych w aspekcie rozwoju rynku mięsa owczego; s. 1, **nr 12**
- Nowacka A., Janicki B.:** Mięsne użytkowanie koni – temat ciągle aktualny; s. 23, **nr 4**
- Nowicka-Postusznia A., Żuławski M.:** Hodowla koni półkrwi w Wielkopolsce; s. 22, **nr 3**
- Okularczyk S.:** Regionalne, ekonomiczne i strukturalne szanse producentów mleka w konkurencji na rynku europejskim; s. 5, **nr 3**
- Okularczyk S.:** SAPARD i inne fundusze UE źródłem inwestowania projektowego zwiększającego opłacalność hodowli i chowu zwierząt; s. 8, **nr 12**
- Ormian M., Ruda M.:** Obraz niektórych zachowań świń w różnych warunkach bytowania; s. 13, **nr 3**
- Ostoja-Solecki J.:** Pozarynkowe uwarunkowania opłacalności produkcji mleka; s. 12, **nr 1**
- Otoliński E., Szarek J.:** Ekonomika produkcji mleka; s. 16, **nr 5**
- Pakulski T., Osikowski M., Borys B., Korman K.:** Mleczne użytkowanie owiec na terenach nizinnych w badaniach ZSD Kołuda Wielka; s. 6, **nr 11**
- Pieniak-Lendzion K.:** Owce i kozy źródłem żywności funkcjonalnej; s. 6, **nr 7**
- Pietrzak S., Cuber A.:** Wyniki rankingu koni sportowych z różnych sektorów hodowli; s. 14, **nr 12**
- Przysucha T., Grodzki H., Faroppa V., Stopyra R., Zdziarski K.:** Wzorce oceny umięśnienia cieląt pochodzących z krzyżowania krów czarno-białych z buhajami włoskiej rasy piemontese; s. 12, **nr 2**
- Rejduch B.:** Aberracje chromosomowe przyczyną zaburzeń płodności świń; s. 8, **nr 4**
- Reklewska B., Bernatowicz E.:** Bioaktywne składniki frakcji tłuszczowej mleka; s. 1, **nr 11**
- Reklewski Z., Oprządek A., Reklewska B., Panicke L., Oprządek J.:** Wpływ żywienia na jakość dietetyczną mleka; s. 1, **nr 7**
- Reklewski Z., Szulc T.:** Hodowla bydła i produkcja mleka w świetle integracji Polski z Unią Europejską; s. 10, **nr 7**
- Sareto K.:** Pourodzeniowa regulacja temperatury ciała u zwierząt gospodarskich; s. 25, **nr 11**
- Sender G.:** Selekcja krów mniej podatnych na zapalenie wymienia na podstawie liczby komórek somatycznych w mleku; s. 1, **nr 6**
- Seremak-Bulge J.:** Eksport mięsa czerwonego do końca 2002 roku; s. 12, **nr 6**
- Ślósarz J., Kaczyński A.:** Hodowla bydła simentalskiego w krajach europejskich. Cz. I. Kraje Europy Zachodniej; s. 8, **nr 1**; Cz. II. Kraje Europy Środkowej i Wschodniej; s. 14, **nr 2**
- Stępiak-Solyga P.:** Pastwiskowe żywienie koni; s. 20, **nr 8**
- Szarek J., Otoliński E.:** Niektóre aspekty rozwoju hodowli bydła w Polsce; s. 4, **nr 2**
- Szymańska B.:** Mleczarstwo w Polsce na tle rynku mleka w Unii Europejskiej w latach 1990-2000; s. 10, **nr 8**
- Ściesiński K.:** Charakterystyka współczesnej populacji polskiego owczarka podhalańskiego. Cz. I; s. 25, **nr 6**; Cz. II; s. 20, **nr 7**
- Twardoń J., Kowalski M., Dejneka G.J.:** Zaburzenia płodności krów na tle błędów żywieniowych; s. 8, **nr 3**
- Twarużek M., Grajewski J.:** Pleśnie i mikotoksyny w środowisku bytowania człowieka i zwierząt; s. 21, **nr 5**
- Walkowicz E.:** Ogiery pokadencyjne – szansą dla Stad Ogierów? s. 22, **nr 2**
- Wężyk S., Urbańczyk J.:** Roślinne dodatki paszowe w żywieniu świń i drobiu; s. 18, **nr 9**
- Więcek J., Matuszewska J., Skomiał J.:** Wyniki produkcyjne świń oraz strawność składników pokarmowych w zależności od poziomu białka w paszy; s. 1, **nr 8**
- Woliński J., Biernat M., Zabielski R.:** Preparaty mlekozastępcze dla prosiąt; s. 17, **nr 11**
- Wołkowski T., Szarek J.:** Stacjonarna ocena wartości hodowlanej buhajków ras mięsnych w Danii; s. 5, **nr 4**
- Zieleziński M.:** Orientacja ptaków w przestrzeni; s. 29, **nr 6**
- Ziembińska A.:** Próba oceny charakteru szczeniąt o różnych typach użyteczności; s. 25, **nr 10**
- Ziemiński R., Łuczak W.:** Efektywność żywienia i użytkowania mlecznego krów o wydajności 10 tysięcy litrów; s. 11, **nr 3**
- WSPOMNIENIA**
Wspomnienie o Profesorze Jerzym Chachule; s. 31, **nr 6**
- RÓŻNE**
Budzyńska M., Kamieniak J., Sapuła M., Sadowska J.: XXVIII Konferencja Etologiczna w Račkovej Dolinie (Słowacja); s. 26, **nr 1**
Doktorat *honoris causa* dla Profesora Jasiorowskiego; s. 31, **nr 12**
Drożdż A.: II Festiwal Oscypka i Serów Wszelakich w Zakopanem; s. 33, **nr 8**
Gut A.: Owce i kozy na Polagra Farm 2002; s. 23, **nr 12**
Hodowla krów rasy jersey w Południowej Afryce oraz marketing mleka i jego przetworów; s. 30, **nr 7**
Jak zmieniać, to z planem; s. 32, **nr 6**
Jasiorowski H.: Zielone światło dla hodowców zwierząt; s. 16, **nr 1**
Kronika PTZ: LXVII Zjazd Naukowy Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego; s. 29, **nr 10**; Rozstrzygnięcie XIX edycji Konkursu na najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk zootechnicznych; s. 32, **nr 10**
Kulisiewicz J.: Jubileusz 50-lecia Wydziału Zootechnicznego (obecnie Nauk o Zwierzętach) SGGW; s. 31, **nr 3**
Luchowicz J.: Na 80-lecie Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego im. Michała Oczapowskiego; s. 1, **nr 9**
Nowe książki; s. 32, **nr 2**; s. 32, **nr 8**; s. 31, **nr 9**
Ochrona wody na wsi; s. 32, **nr 9**
Pietrzak Z.: X Szkoła Zimowa Hodowców Bydła; s. 32, **nr 5**
Pietrzak Z.: Seminarium w Krasnem; s. 30, **nr 11**
Pietrzak Z.: Sympozjum w Łowiczu; s. 27, **nr 12**
Siekierska A., Kobylińska A., Otulakowski G., Mrówka P.: Powrót zwierząt na Międzynarodowe Targi Poznańskie – Polagra Farm 2002; s. 19, **nr 12**
Skrzypek R.: Konferencja Światowego Biura Hodowców Bydła Jersey; s. 17, **nr 8**
Solarczyk C.: Święto łódzkich hodowców w Bratoszewicach; s. 29, **nr 8**
Spis treści „Przeglądu Hodowlanego” – rocznik 2002; s. 32, **nr 12**
Staszak E., Zastawny J., Mikołajczak J.: Konferencja Kiszonkarska w Szkocji; s. 29, **nr 12**
100-lecie urodzin Profesor Marii Kardymowicz; s. 33, **nr 11**
Szymańska B., Lach Z., Mroczkowski S.: Ośrodek Hodowli Zarodowej Osieńczy – laureatem nagrody Prezydenta RP; s. 14, **nr 8**
Targi rolno-spożywcze w Polsce w 2002 roku; s. 31, **nr 1**
Uwaga algii! s. 33, **nr 7**
Wężyk S.: Kogut w historii, filozofii i religii; s. 25, **nr 8**
Wichłacz H.: 47. Międzynarodowy Kongres Nauki o Mięsie i Technologii (ICoMST) w Krakowie; s. 28, **nr 1**
Wycofywanie norm w systemie normalizacji dobrowolnej. Stanowisko Polskiego Komitetu Normalizacyjnego; s. 33, **nr 2**
Wyniki konkursu na stworzenie proekologicznej witryny internetowej; s. 33, **nr 3**
Zagadnienia bioróżnorodności w naukach zootechnicznych – (r); s. 24, **nr 12**
Zanieczyszczenia z rolnictwa a stan Bałtyku; s. 33, **nr 4**
Ziolecka A.: Najważniejsze wydarzenia w Polskim Towarzystwie Zootechnicznym w czasie 80-letniej działalności; s. 5, **nr 9**
Zjazd sprawozdawczy Polskiego Związku Hodowców Koni – (r); s. 22, **nr 6**